

njima kazalo, ter napolnila svojih mislij, na katere sta udarila svojega duha pečat, a Koseski tudi svojega jezika grájano znamenje. Morebiti se v „Raznih delih pesniških in igrokaznih“ dobode še kaj, o čemer ne vemo, od kod je zaneseno. Prečitati bi bilo, kar o Slovanih pišó i vlaške knjige.

Karali so me nekateri, kà v tem spisu toliko prostora dajem stvarém, ki bajè ne služijo tesnó vanj, kakeršna stvar je na pr. razprava o Preširnu, Vodniku in Koseskem. Odgovarjam, da kritika uže po starem svojem načelu ne podiraj samó, nego da i zidaj, ter dejál bi, da kar sem govoril, ní bilo za úho privlečeno tja, kamor sem zapisal, niti ne o nepravem dobi povedano, ako ima v sebi resnico, ker vse to se dotika stržéna slovenske književnosti. O čem li govóri ves moj spis vedno ter jedíno? Ali ne povsod le o tej književnosti in o razumu nje proizvodov ter o večjej ali manjšej céni pisateljev naših, katerim je trebé odkazati vsacemu svoje mesto? Baš književnosti slovenske nas bodi večja skrb, nego li do zdaj; a g. profesorja Kleinmayra ime se je vánjo le zmotilo po nekaccem humorskem naklučji, kakor časi netopír o belem dnevi priletí v cerkev. Zakaj li o tem slovstvu, katero imenujemo svoje, kolikeršno si je, sploh kažemo táko neznanje? — Vzrok je ta, kà se o njem bávimo vse premalo in preplitvo! Še je premisliti, da ní vsak dan prilike, o jednacih stvaréh pisati obširneje. Ta prilika se je meni zdaj ponudila sama od sebe, in zató je nisem gonil od praga.

Fr. Levstik.

(Dalje prihodnjič.)

Slovenski glasnik.

Slovensko slovstvo. »V spomin petindvajsetletnice obrtnijskega podpomega društva v Ljubljani 17. dné julija meseca 1881. leta.« Tako slóve slavnostna pesen, katero je zložil Jos. Cimperman ter natisnila „Narodna tiskarna“ v Ljubljani, 1 str. v 4^{ki}.

Nedavno so prišle na svitlo te slovenske priprostemu ljudstvu namenjene knjige:

Vrtomirov prstan ali zmaj v Bistriški dolini. Ljudska pravljica iz preteklih časov. Zapisal Jakob Aleševce. Drugi pregledani natis. V malej 8^{ki}, 80 str. Cena 20 kr.

Répoštev, duh v Krkonoških gorah. Pravljica, nemški spisal J. K. A. Musäus. Tretji popravljeni natis. V malej 8^{ki} 107 str. Cena 20 kr.

Najdenček ali pravičeni se tudi živine usmili. Prevedeno iz nemščine. V malej 8^{ki}, 93 str. Cena 20 kr.

Dve čudapolni pravljici za slovenski narod povedani. I. Peter Krunov, rešitelj treh zakletih vitezov. — II. Okamenjenci na Blanskem gradu. Drugi popravljeni natis. V malej 8^{ki}, 30 str. Cena 20 kr.

Vse te knjige je jako lično z barvano naslovno podobo natisnila tiskarna Bamberg & Kleinmayr v Ljubljani, založil jih je znani ljubljanski knjigar J. Giontini, ki je do sedaj mej vsemi našimi knjigarji dal na svitlo še največ slovenskih knjig. O tej priliki še jeden pot omenjamo, da se pri Giontiniji dobivajo jako ukusno v platno vezane in z zlatom obrezane pesni Preširnovе, Vodnikove, Valjavčeve, Jenkove, Pesmarica, dalje Slomškovi in Orožnovi spisi in Levstikov Kraljedvorski rokopis.

Ječarjeva hči ali ubeg nedolžnikov iz državne ječe v Benetkah. Pri-povedba, izvirnik W. Freya. Poleg nemškega prosto poslovenil Ivan Urbanec. Natisnil in založil W. Blanke v Ptuji, 1881. V malej 8^{ki}, 50 str. Cena (?)

Gospodarski list, glasilo c. kr. kmetijskega društva v Gorici, katerega je pred nekoliko leti na svitlo dajal prof. Povše, začel je s 15. julijem spet izhajati pod odgovornim uredništvom g. Klobučarja. Glavni sodelavci mu bodo učitelji na slovenskem oddelku poljedelske šole goriške. Stane za vse leto 1 gld. 20 kr., za pol leta 60 kr.

Zbirka slovenskih mašnih pesnij v čast slovanskima aposto-loma sv. Cirila in Metoda. V spomin dné 5. julija l. 1881. sestavil in zložil za sopran, alt, tenor in bas P. Angelik Hribar O. S. Fr. Tiskali in založili J. Blaznikovi nasledniki. Ta cerkvena pesmarica obsega 49 raznih napevov ter stane 1 gld. 50 kr., po pošti 5 kr. več.

Nov učni pripomoček za ljudske šole. Pri začetnem pouku v branji stenske table jako dobro služijo, posebno pri skupnem branji. Stenske table iz zalóžbe šolskih knjig davno uže ne ugajajo terjatvam gledé na tisk, obliko in velikost črk. Da bi se nujnej potrebi ustreglo in slovenske ljudske šole dobile pripravne stenske table, sestavila sta gospoda A. Razinger in A. Žumer, učitelja na II. mestnej 5razrednej ljudskej šoli v Ljubljani, načrt o novih stenskih tablah. Vseh bi bilo 25, ker bi vsaka črka imela svojo. Visoke bi bile po 76^{cm}. široke po 55^{cm}. Ker so stroški za take stenske table veliki, prosita izdavalca vse vodje ljudskih šol, kateri si mislijo naročiti omenjene stenske table (cena 2 gld. 50 kr.), da jima blagovolé to kmalu naznaniti pišmeno. Ako se primerno število šol oglasi, bode se slavno naučno ministerstvo prosilo, da potrdi nameravane stenske table, in potem se začne razpošiljanje. Ako se oglasi mnogo naročnikov, bode se tudi cena primerno znižala. Da se, kar moči vsem ustreže in ker več očij več vidi, naj blagovolé gospodje učitelji naznaniti izdaviteljema, ako imajo gledé navedenega načrta staviti kake nasvete, izraziti želje ali pomiselke, kajti ustrezala bi rada vsakemu. Naročila sprejemata imenovana gg. izdavalca, zdaj samo imena, da se zve, bode li mogoče, lotiti se izvršenja načrta, ki poleg obilnega truda stane tudi precej denarja.

Matica slovenska naročila je g. profesorju L. Lavtarju v Mariboru, da naj kar najhitreje za tisk pripravi svojo slovensko geometrijo za učiteljišča,

katero ima v rokopisu do malega uže dovršeno, ker se bode ta knjiga uže v bodočem šolskem letu rabila na ljubljanskem učiteljišči.

Ravno tako je Matica naložila g. dr. M. Samcu v Kamniku, da naj čim prej tem boljše posloveni Woldfichovo somatologijo, da se bode uže v bodočem šolskem letu uvedla za šolsko knjigo na c. kr. učiteljišči v Ljubljani.

Osnovni odbor za Jurčičev spomenik imel je zadnje dni več sej, v katerih je ukrepal, kakšen spomenik naj bi se postavil na Jurčičevem grobu. Naposled se je odločil za načrt, katerega je narisal francoski arhitekt Leblanc v starogrškem zlogu. Visočine bode imel 3m. 20cm. in širokosti 1m. 40cm. Profesor Ivan Frankè je načrt odobril. Spomenik bode g. Čamernik izdelal iz sežanskega kamena, a železno ograjo okolo groba naredil g. Zelenec. Stroški so preračunjeni na 700 gld. Do jeseni bode spomenik postavljen.

Slika sv. Cirila in Metoda dobiva se z okvirjem vred v kat. bukvarni v Ljubljani po 3 gld. a. v.

Dr. Ignacij Klemenčič se je 18. julija na c. kr. vseučilišči v Gradci ustanovil za privatnega docenta prirodoslovja.

G. Dr. Gjuró Daničič, tajnik jugoslavenske akademije v Zagrebu in urednik velikega akademijskega „Rječnika“, mudil se je nedavno pol dneva v Ljubljani, kjer je obiskal nekoliko književnikov slovenskih ter ogledal si mesto in njegovo okolico. Potem je ódšel v Bled, kjer misli dalje časa ostati.

„*Hrvatska Matica*“ imela je 10. julija t. l. svoj občni zbor, o katerem „*Vienac*“ prinaša obširno poročilo. Ker je uže prof. Jos. Starè delovanje „*Hrvatske Matice*“ v našem listu obširneje opisal, zatorej iz tega poročila posnemamo samo nekatere zanimljive stvari. „*Hrvatska Matica*“ je za l. 1880. izdala sedmero knjig. Število matičarjev se je v zadnjem letu pomnožilo za blizu tisoč članov, tako, da jih je sedaj 4.827, a še l. 1879. imela jih je samo 1.099. Dohodkov v minolem društvenem letu imela je „*Matica*“ 27.309 gld., a potroškov 16.535 gld. V poslednjih štirih letih, odkar je „*Hrv. Matica*“ preosnovala svoja starikasta pravila, ki so bila sedanjim pravilom naše „*Matice*“ podobna, izdala je 29 knjižnih del, obse- zajočih 462 tiskanih pol in razširila je preko 100.000 iztisov svojih knjig mej hrvatski narod. V štiriletnej upravnej dobi sedanjega odbora poskočila je ukupna glavnica, vkljub mnogim stroškom, ki jih je imela „*Matica*“ za svoje knjige, od 20.000 gld. na 46.000 gld. V odbor so bili izvoljeni največ dosedanji gg. odbor- niki, mej katerimi se nahajajo malo ne sami odlični književniki hrvatski. Mej novimi odborniki čitamo tudi imé „*plamnskega Hrvata*“ g. prof. Jos. Stareta.

Rad jugoslavenske akademije znanosti in umetnosti. Knjiga LVII., ki je nedavno prišla na svitlo, mej drugimi spisi prinaša tudi dve razpravi našega rojaka profesorja in akademika M. Valjavca, in sicer: Prinos k naglasu u (novo) slovenskom jeziku (ostatak): II. K tvorbi imperfekta u slovenštini.

Novemu hrvatskemu gledališču, ki se bode zidalo v Zagrebu, dovolil je hrvatski zbor 100.000 gld. podpore. Zaloga za zidanje novega gledališča znaša uže preko pol milijona goldinarjev.

„*Srpska Zora*“, jeden najboljših srbskih listov, ki je uže pet let v obliki velikih ilustrovanih nemških novin izhajal na Dunaji, prenehal je hoditi na svitlo. Imel je dosti odličnih sodelavcev in mnogo naročnikov, a naročniki bili so